

## Vuoden 2026 talousarvion laadintaohje

Kunnanhallitus 08.09.2025 § 135

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija  | Talouspäällikkö Ilpo Huurinainen ja hallintojohtaja Aki Jäppinen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Asian tausta  | <p>Kuntalain 110 §:n mukaan valtuusto on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.</p> <p>Kunnan talousarvion valmistelu kuuluu kuntalain mukaisesti kunnanhallituksen tehtäviin. Kunnanhallitus hyväksyy talousarvion laadintaohjeet vuosittain.</p> <p>Talousarvion laadintaohjeen tavoitteena on toimia ohjenuorana toimielimille ja tilivelvollisille viranhaltijoille toiminnallisten tavoitteiden ja talousarviossa esitettävien tuloarvioiden ja määrärahojen laadinnassa. Tätä varten laadintaohje sisältää taustatiedot sekä vaiheistetun talousarvioprosessin aikataulun.</p> <p>Suunnittelun lähtökohtana on aina laatia tasapainossa oleva talousarvio ja taloussuunnitelmakausi, mutta riski siihen, että vuoden 2026 talousarviosta tulee alijäämäinen, on merkittävä. Talouden tasapainottaminen on tärkeää tulevana talousarviovuonna 2026, sillä sote-kiinteistöistä tulevat vuokratuotot ovat supistumassa huomattavasti vuonna 2026 merkittävästi. Todennäköistä on, että tiloja ei saada välittömästi uudelleen vuokrattua.</p> <p>Talousarvion valmistelua ohjataan antamalla palvelualuekohtaisia/toimielin taseisia kustannus- tai toimintakateraameja. Palvelualueiden/toimielinten tulee suunnitella tulevan talousarviovuoden toiminta siten, että se on strategialähtöistä ja että annettu raami riittää. Tärkeää on arvioida toimintatapoja ja erityisesti sitä, miten toimintoja voitaisiin sujuvoittaa ja yhteistyötä lisätä eri yksiköiden välillä.</p> <p>Tarkoituksena on, että kunnanhallitus hyväksyy tässä vaiheessa laadintaohjeen, käy keskustelun talousarvioraamista ja asettaa edellisen vuoden tapaan talousarvioraamin seuraavassa kokouksessaan 29.9.2025. Tässä siksi, että oleellisia raamiin vaikuttavia asioita, kuten tasopalkkaprosessi, palkkojen siirto budjetointijärjestelmään, ja sote-tilaneuvottelut on vielä kesken.</p> |
| Esittelijä    | Kunnanjohtaja Tanskanen Henri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Päätösehdotus | Esitän, että kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen ja antaa linjauksia talousarvioraamin laadinnalle.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Perustelut    | Edellä mainitut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Päätös        | Hyväksyttiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

Valmistelija

Talouspäällikkö Ilpo Huurinainen

Asian tausta

Kuntalain mukaan taloussuunnitelmakausi tulee suunnitella tasapainoiseksi tai alijäämää saa olla korkeintaan taseessa olevan ylijäämän verran. Lähtökohtana on, että talousarvio vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2027-2028 suunnitellaan ylijäämäiseksi tai vähintään tasapainoon. Juuan kunnan taseessa on ylijäämää ja ei ole erityisen merkittävää riskiä siitä, että se kääntyisi taloussuunnitelmakaudella alijäämäksi.

Taloussuunnittelua tehdään kuitenkin edellen monen epävarmuustekijän vallitessa, sote-kiinteistöjen vuokrasopimusneuvottelut ovat kesken, uuden hankintalain, eli mahdollisen in-house lainsäädännön, voimaantuloa ja sen taloudellisia eikä toiminnallisia vaikutuksia ei vielä tiedetä. Valtionosuusuudistus on vielä kesken ja sen vaikutuksia taloussuunnitelmakauden osalta ei tiedetä. Laadittu esitys perustuukin osin oletuksiin, joiden muuttuessa tilanne voi muuttua merkittävästikin.

Kunnanhallituksen edellisessä kokouksessaan antamien ohjeiden perusteella on käytettävissä olevien oletuksien pohjalta laadittu talousarviokehysesitys vuodelle 2026, jolla tavoitellaan nollatulosta vuodelle 2026.

Merkittävimpiä muutoksia toimintatuottojen vuodelle 2026 aiheutuu osalta vuokratuottoihin. metsänmyyntitulojen toteutumaksi vuodelle 2026 on arvioitu 0,4 - 0,5 miljoonaa euroa, joka on vuotta 2025 pienempi. Syyskuun lopulla on julkistettu uusi Kuntaliiton veroennuste, joka vähentää Juuan verotuottoja n. 34 000 euroa (elokuu 9,273 milj. euroa, syyskuu 9,239 milj. euroa).

Toimintatuottojen merkittävä lasku kasvattaa toimintakatetta tavanomaista enemmän, joka vaikuttaa verorahoituksen riittävyyttä heikentävästi. Kuntarakenteen palvelualueen toimintakate on ulkoisten tulojen johdosta ylijäämäinen ja muiden palvelualueiden toimintakate on alijäämäinen.

Toimintakulujen osalta merkittävimmät muutokset aiheutuvat työehtosopimusten mukaisista palkankorotuksista, jonka vaikutukseksi on arvioitu noin 4 % ja 0,3 milj. euron lisäys palkkamenoihin ja lisäksi mm. TE-palvelut ja mm. osa ulkoisista sopimuksista on haasteellisia rahoituksen riittävyyden suhteen.

Tuloslaskelmassa toimintakatteen alapuolella olevat erät verotulorahoitus (verotulot, valtionosuudet), rahoitustuotot- ja kulut josta poistot vähennettynä on yhteensä 10,7 - 10,8 miljoonaa euroa. Talousarvion toimintakate (toimintatuotot – toimintakulut) ei saisi ylittää tätä summaa, jotta asetettuun tavoitteeseen päästäisiin.

Vuoden 2025 talousarviossa toimintakate on 10,24 milj. euroa. Em. muutoserien, erityisesti tulojen vähentymisen takia, jälkeen toimintakate on nousemassa selvästi yli 11 miljoonan euron, joka tarkoittaisi tuloksen kääntymistä alijäämäiseksi. Tästä johtuen esitetään, että hallintokunnat etsivät lisätuottoja ja/tai säästöjä taloudestaan siten, että toimintakate supistuu n. 2 % verran. Mikäli valtionosuus- tai verotuloennusteissa tai vuokraneuvotteluissa tulee merkittäviä muutoksia summiin huomioidaan näiden vaikutus niiden muutosta vastaavasti talousarvion tulokseen ilman

erillistä päätöstä, Palvelualuiden talousarvioesitykset tuodaan toimituksiin päätettäväksi talousarvioprosessin aikana.

Talousarviolaskelmia esitellään tarkemmin kokouksessa.

Esittelijä

Hallintojohtaja Jäppinen Aki

Päätösehdotus

Esitän, että kunnanhallitus, päättää koko kunnan toimintakäytävöitteeksi asetetaan enintään 10,7 miljoonaa euroa ja palvelualuekohtaisesti toimintakäytävöite asetaan liitteessä esitetyn mukaisesti. Mikäli Siun soten vuokrasopimusneuvotteluissa tai valtiosuus- ja verotuloennusteissa tulee merkittäviä muutoksia huomioidaan näiden vaikutus niiden muutosta vastaavasti.

Päätös

Hyväksyttiin.

Timo Möttönen, Emmi Huttunen, Jussi Korkalainen ja Antti Asikainen poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.40.